

مقایسه اثر بخشی آموزش اسنادی و آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی بر درک مطلب دانش آموزان نارساخوان دختر

مرضیه دهقانی*، دکتر شعله امیری^۱ و دکتر حسین مولوی^۱

پذیرش نهایی: ۸۶/۹/۱۱

تجدید نظر: ۸۶/۷/۲۸

تاریخ دریافت: ۸۶/۵/۳

چکیده

هدف: ن پژوهش به بررسی تأثیر آموزش اسنادی و آموزش راهبرد فراشناختی - اسنادی بر درک مطلب دانش آموزان نارساخوان دختر به چهارم ابتدایی در دبستان؛ منطقه ۳ آموزش و پرورش اصفهان پرداخته است. **روش:** این پژوهش به شیوه نیمه آزمایشی با طرح پیشتر آزمون پس آزمون با گروه کنترل انجام شد. جامعه مورد مطالعه را همه دانش آموزان نارساخوان دختر پایه چهارم ابتدایی مدارس دولتی شهر اصفهان در سال تحصیلی ۱۳۸۵ - ۱۳۸۶ تشکیل می داد. نمونه ی پژوهش ۳۰ نفر از دانش آموزان نارساخوان دختر بودند که پس از اجرای آزمون سنجش توانایی خواندن، چک لیست نارساخوانی، آزمون درک مطلب و فرم B آزمون هوشی کتل، براساس دو ملاک نارسایی در خواندن و درک مطلب انتخاب شدند و افراد گروه نمونه به طور تصادفی در سه گروه ۱۰ نفری، دو گروه آزمایشی (آموزش اسنادی و آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی) و یک گروه کنترل جایگزین شدند سپس دو گروه آزمون در ۱ جلسه ۴۵ دقیقه ای به مدت یک ماه و نیم تحت آموزش قرار گرفتند و در پایان جلسات، پس از آزمون درک مطلب بر سه گروه انجام گرفت. **یافته ها:** تحلیل و مقایسه اطلاعات به دست آمده از نتایج تحلیل کوواریانس نشان داد که بین نمونه های نارساخوان درک مطلب سه گروه آموزش اسنادی، آموزش راهبرد فراشناختی - اسنادی و کنترل تفاوت معناداری وجود دارد (p < ۰.۰۵). تفاوت میانگینها نشان داد که نمونه های آموزش درک مطلب گروه آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی از گروه آموزش اسنادی بیشتر بود. **نتیجه گیری:** براساس یافته های به دست آمده، می توان این احتمال را مطرح کرد که آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی در مقایسه با آموزش اسنادی، تأثیر بیشتری بر درک مطلب دانش آموزان نارساخوان داشته است.

واژه های کلیدی: آموزش اسنادی، راهبرد فراشناختی - اسنادی، درک مطلب، نارساخوان

- دانشگاه اصفهان

* نویسنده رابط، دانشگاه اصفهان، دانشکده علوم تربیتی و روانشناختی، ۹۳۲۵۵۸، ۳۱۱۰ (Email: m_dehghani8@yahoo.com)

مقدمه

از جمله مسای که در دهه ۱۰۰ مورد توجه پژوهشگران قرار گرفت، ناتوانی یادگیری^۱ است. دانشر آموزان دارای ناتوانی یادگیری، علی‌رغم داشتن محیط آموزشی مناسب و فقدان ضوابط و لوازم آموزشی و نداشتن مشکلات روانی-اجتماعی و با داشتن هوش متوسط قادر به یادگیری در زمینه‌های خاص است و آلاس و لافلین، ۹۷۹، ترجمه منشی طوسی (۱۳۷۶) دانشر آموزی که با عنوان افراد مبتلا به ناتوانی یادگیری^۲ در یک دسته طبقه‌بندی می‌شوند، گروهی ناهمگن و نامتجانس را تشکیل می‌دهند و ویژگی‌های گوناگونی دارند که از مشکلات تحصیلی تا مشکلات اجتماعی و شناختی در تیر است (کریود و آلزاندرا، ۱۹۹۸).

اصطلاح «ناتوانی یادگیری» معمولاً به دانشر آموزی که به کار می‌رود که مشکلات آنها به طور مستقیم با ناتوانی یادگیری^۳، جرمی و هوش^۴ یا ارتباط ندارد، همچون کودکانی که به عنوان کودکان دارای ناتوانی یادگیری قلمداد می‌شوند، عبارت‌اند از کودکانی که دست کم، هوش متوسط دارند، و هیچ دلیل آشکری، مشکلات یادگیری را در یادگیری مهارت‌های تحصیلی، تجربه نمی‌کنند (چاردسون، ۱۹۹۲، به نقل از عقیق، ۱۳۸۳).

در مقایسه با سایر ناتوانی‌های یادگیری، ناتوانی یادگیری در خواندن (نارساخی) درصد بالای به خود اختصاص می‌دهد. در DSM-IV ذکر شده است که به طور تقریبی از هر ۵ مورد ناتوانی یادگیری ۴ مورد آن فقط ناتوانی در خواندن و یا ترکیب این اختلال با اختلال در ریاضیات و یا اختلال در بیان نوشتاری است و شیوع این اختلال در پسران ۳ تا ۴ برابر بیشتر از دختران است (کاپلان و سادوک، ۲۰۰۳، ترجمه رفیعی و سبحانیان، ۱۳۸۲). لرنر (۱۹۹۷) معتقد است که بیشتر دانشر آموزان مبتلا به ناتوانی یادگیری (در حدود ۱۰٪) با مشکلاتی در زمینه خواندن مواجه هستند. درباره شیوع نارساخی بانینچ^۵ (۱۹۹۷) معتقد است که نارساخوانی یکی از رایج‌ترین اختلالات تحولی است که تقریباً ۱٪ کودکان را مبتلا می‌کند.

بانگ^۶ی به تازگی نارساخی در می‌یابد. اصطلاحی که به معنی نارساخی در یک فرد، کار گرفته شده‌اند، بسیار متنوع و گوناگون هستند. بر-ی از محققان و نظریه پردازان اصطلاحات توده‌مانند: عقب‌ماندگی، ناتوانی، اختلال یا

مایل را. کاربرد آن در بری ز از اصطلاحات برگرفته از پزشی مانند 'نارساخ' «کلی کلمه» استفاده کرده‌اند (س ۲۰۰۲). اصطلاح دیسلکسیا از دو کلمه یونانی «ys» به معنی بد یا آسیب دیده و «exikon» به معنی کلمات تشکیل شده است. این اصطلاح یکی از رایج ترین اصطلاحاتی است که در مورد کودکان مبتلا به ناتوانی خواندن به کار رفته است. آنچه مهم است این است که اصطلاح نارساخوانی و اصطلاح ناتوانی خودن در واقع یکی هستند. کودکان نارساخوان رشد کمی در مهارت‌های شناخت کلمات و درک متن نوشته شده دارند (نوید ۱۹۹۷). در افرادی که ناتوانی در خواندن دارند، بلندخوانی با تحریف، جانشیر سازی یا حذف اصوات همراه است و خواندن، چه با صدا و چه بدون صدا، با کندگی و خطای استنباطی مشخص می‌شود (کاپلان و سادوک ۲۰۰۳، ترجمه رفیعی و سبحانیان ۱۳۸۲).

کامپی^۹ (۱۹۹۲) نارساخوانی را به صورت یک مشکل مادام‌العمر در پردازش اطلاعات واج شناختی که شامل رمزگردانی، بازیابی و استفاده از کدهای واج شناختی و وجود نقایصی در تولید گفتار و آگاهی واج شناختی می‌شود، تعریف می‌کند. وی نارساخوانی را مشکل زبانی و مشکل هوشی می‌داند.

ناتوانی در خواندن، شدت‌های بسیار اختلالات اختصاصی یادگیری در حوزه‌های گوناگون مانع شرفت تحصیلی می‌شود؛ زیرا خواندن، راه‌دستی به دایره گسترده‌تری از اطلاعات است (اکرل و مک‌نیل ۱۹۹۳، ترجمه احدی و اوهی ۳۷۶). خواندن، فرآیندی پیچیده و عینی است که اجزای بسیار متفاوتی را در بر می‌گیرد (پرز و س ۱۹۷۸) باربر (۹۹۸)، خواندن را فرآیند تفکر، ارزش‌دهی، تصمیم‌گیری، استدلال و حل مسئله تعریف کرده است.

اکثر مهارت‌های خواندن را می‌توان در طبقه تحویل کلمه^{۱۲} یا مهارت‌های درک مطلب^{۱۳} دسته‌بندی داد. با توجه به این هدف نهایی خواندن، درک مطلب است (رزوپا، س، ۱۹۷۸).

مورگان و ملکوکس (۲۰۰۰) در تعریف درک مطلب گفت‌اند: درک و فهم مطلب به مفهوم دادن به آنچه که فرد می‌خواند، اطلاق می‌شود. که زهدور و اریکسون (۱۹۹۹) درک مطلب را به منتهی فرایندهای راهبردی و تفسیری از پیوندهای بین عقاید متن و عقاید ذهن خواننده می‌دانند. کلایز (۹۹۱) درک مطلب را عمل استفاده از دانش و

مهارتهای فرد برای پردازش اطلاعات موجود در متر « تعریف می کند. تأیید تحقيقات گذشته بر آموزش واژه شناسی و مهارت های رمزگشایی در درک مطلب بوده است و به جنبه های شناختی در درک مطلب، کمتر توجه شده است. با گسترش روار شناختی شناختی، تأیید شدی بر جنبه های شناختی در درک مطلب صورت گرفته است (مالون و ماسترو، ۱۹۹۲، به نقل از پاکدامن و همکاران، ۱۳۷۹).

اسونس و اسلاوین (۱۹۹۱) در بن مورد اظهار می کنند که تحقيقات در روان شناسی شناختی، انگراهت مؤلفی فراشناخت^۵ در درک مطلب خواندن است. اصطلاح فراشناخت به آگاهی فرد نسبت به شناخت و فرآیندهای ذهنی و توانایی تنظیم فرآیندهای شناختی می شود (دبو، ۱۹۹۴) و از آن جهت فراشناخت نادیده می شود که معنی ادبیات شناختی در مورد شناخت^۶ است (فلاول، ۱۹۸۸، ترجمه ماه، ۱۳۷۷) فراشناختی فراشناختی شناختی، به معرفت شناختی گفته می شود که هر کس درباره نظام شناختی خودش دارد. فراشناخت از جمله راه های معنادار ساختن یادگیری است. فراشناخت که نهی مهارت است و آندادن درباره اندیشه در « خواندن می شود به مهارتی نظارت دارد که در طول یادگیری و آموزش فعال است (شعری نژاد، ۱۳۸۰).

راهبرد های فراشناختی^۷، تدبیرهای هستندی نظارت بر راهبردهای شناختی و هدایت آنها. راهبرد های فراشناختی عمده ر می توان در سه دسته قرار داد:

- راهبرد های برنامه ریزی^۸: شامل تعیین هدف، یادگیری و مطالعه - تحلیل چگونگی برخورد با موضع یادگیری و انتخاب راهبرد های یادگیری می باشد.

- راهبرد های کنترل و نظارت^۹: ارزشی یاد رنده از کار خودی آگاهی یافتن از چگونگی شرف خود؛ مانند نظارت بر توجه به هنگام خواندن یک متن، از خود هدایت بردن به هنگام مطالعه.

- راهبرد های نظردی^{۱۰}: این راهبردها، باعث انعطاف پذیری در رفتار یاد رنده می شوند و به او کمک می کنند تا هر زمان که برایش ضرورت داشته باشد روش و سبک یادگیری خود را تغییر دهد (دبو، ۱۳۸۰).

برنامه ریزی، نظارت و نظردی، سه مهارت اساسی هستند که به ما اجازه می دهند دانش فراشناختی را، برای تنظیم تفکر و یادگیری، کاربردیم (وولفولک، ۲۰۰۱).

ی از دلا ی که محققان به مطالعه فراشناخت پرداخت اند، بن است که توانایی فراشنا- ی، کاربرد ی بسیار ه می در مسائل آموز ی، از جمله خواندن افته است. معلوم شده است افر ی که رخواندن دچار مشکل هستند، در بس ی از جنبه ی خواندن، د ی نق ص فراشنا- ی هستند (کر^{۲۱} ۱۹۸۲ به نقل از فلاول ۱۹۸۸ ترجمه ماه ۳۷۷). نتج ح قات (استیونس و اسلاوین ۹۹۱) در روار شناه ی شنا- ی نشان مدهد که کود ی که در درک مطلب ض ف هستند، آگا ی لازم را بر مورد اهداف، راهبردها و بر ژا ی تک ف ندارند و نکه مهتر نکه در صورت داشتن بر- ی آگا ی، می توانند بر به کار ی آنها نظارت ک د.

با بن دگا، بس ی از محققان به طرح برنامه ی آموز ی مخت ی ی آموزش راهبرد ی فراشنا- ی که مستلزم درک مطلب خوانه ی مؤثر است، پرداخته اند. بر- ی از محققان از جمله ملوث ۹۹۰؛ تیلور و فریه ۹۹۲؛ کینون و واراس ۹۹۵؛ متولی، ۳۷۶؛ پاکدامن ساوجی ۱۳۷۹، تأ رات آموزش ی ن راهبردها را بر درک مطلب دانشر آموان ع ی مورد برر ی قرار دد اند و بر ی دگر مانند، پالینسکار و براون^۲، ۹۸۴؛ گراوس^۳ ۹۸۶؛ اوشیا و اوشیا^۴ ۱۹۹۴ هر سه مورد به نقل از پاکدامن ساوجی (۱۳۷۹) ت رات آموزش راهبرد ی فراشنا- ی را به طور ویژه بر ی افراد مبتلا به م کلات خواندن و درک مطلب برر ی کرد اند.

قبل از نکه به برر ی تأ ثیات راهبرد ی فراشنا- ی بر درک مطلب دانشر آموان نارساخوان بپردا ه، لازم است توض ح مخته ی در مورد آموزش اسن ی^{۲۵} داده شود. از آنجا که بس ی ز مشکلات دانشر آموان نارساخوان از ناگ ی از راهبرده ی فراشنا- ی و همچن بن اسناد غلط، ناشی می شود (کله و چان^۶ ۱۹۹۰، ترجمه ماه ۳۷۲، در ن پژوهش، تأ ثیر آموزش راهبرده ی فراشنا- ی همراه با آموزش اسن ی، برر ی شاه است. آموزش اسن ی، ی از فنون آموزش شنا- ی و فراشنا- ی است که به صورت ر بک ی مداخله ی با هدف رفع مشکلات انژا ی دانشر آموان در اد ی، از نظر ی اسن ی^{۲۷} در باب انژا ی، نکت می یرد. بن ر ب کرد، به تح ل فر نند اسناد ی ی دانشر آموان در مورد موفقیت و شکست آنها، ر تک ف مدرس ی می پردازد (د نر^۸ ۱۹۸۴ به نقل از کله و چان ۱۹۹۰، ترجمه ماه، ۱۳۷۲).

هدف آموزش اسنادی، تیزر سبک اسناد نامطلوب دانش‌آموان است؛ بدن معنی که دانش‌آمو می که شکست خود را به تویی کم خود نسبت می‌دهند، آموزش‌تاسنادی نامطلوب خود را تیزر دهند؛ بدن می که شکست را به فقدان تاش و موفقیت را به تلاش می نسبت دهند. در حقیقت آموزش، بد درک واقع‌نانه می از تویی فرد به او بدهد (ماتسون، ۱۹۹۸).

بد به بدن نکته توجه کرد که اسناد موفقیت به توان می، عزت نفس را افزایش می‌دهد و انتظار می‌را در فرد، بی‌لیل به موفقیت بی‌بی‌جاده می‌کند و بدن احتمال را افزایش می‌دهد که دانش‌آمو، با تک‌فبعی باشور و علاقه‌ش می، برخورد کند؛ در می که اسناد شکست به عدم تلاش، هر چند بااضت می‌در ارتباط است، اما در فرد انزوی بی‌تلاش بیشتر در کوشش بی‌بعی به وجود می‌آورد. بر اساس تحلیل فوق، فرض بر این است که تیزر در ادراک می‌عی نامناسب دانش‌آموان از موفقیت و شکست، عملکرد تحصیلی آنان را بهبود می‌بخشد (۱۳۷۳).

بورکوویچ^{۲۹} و کارانش (۹۸۸، به نقل از کله وچان، ۹۹۰) نقش فرندی فراشناختی و اسنادی می‌را در عملکرد خواندن مطالعه کردند تا مداخله بی‌درمان ضعف در فهم خواندن، مورد آزمون قرار دهند. به بعی از دانش‌آموان نه تنها چگویی انجام تک‌فمربوط به خواندن، آموزش داده شد، بلکه آنان تشویق شدند موفقیت خود را ز به تلاش‌شان نسبت دهند؛ شاگردان در مقیسه با کسی که تنها در ز نه راهبردی خواندن اسنادها آموزش دیده بودند، طور چشمی عملکرد بهی داشتند (ترجمه ماهر ۳۷۲). همچون چان (۲۰۰۱) تأثیر آموزش راهبردی درک و فهم خواندن همراه با آموزش اسنادی را بررسی کرد؛ درین تحقیق ۴۰ نفر خواننده ضعیف شرکت کردند؛ آنها به طور تصادفی در یکی از چهار موقت آزمون، شامل تریبات متفاوت از آموزش راهبردی و آموزش اسنادی، قرار گرفتند. نتیجه تحقیق نشان داد که گروه آموزش راهبردها در مقیسه با گروه کنترل آموزش‌ناهد، و گروه آموزش راهبردها همراه با آموزش اسناد، در مقیسه با گروه آموزش راهبردها، عملکرد بهی در درک و فهم داشتند.

درسون^{۳۰} (۱۹۸۳) معتقد است که تیزر و ادلاح سبک اسنادی، اراد،

می‌توان در آن زه و عملکرد آنها، تغییر ایجاد کرد. . ی از طریق آموزش دادن به افراد در زمینه اسناد شکست به عوامل تغییر پذیر مانند فقدان تلاش راهبردهای مغلط، می‌توان سطوح بالای از آن زه را ایجاد کرد (های و و ی ۱۹۸۸).

در بیان پژوهش‌هایی در مورد تأثیر راهبردهای فراشناختی و همچنین آموزش اسنادی بر عملکرد تحصیلی گروه‌های گوناگون دانش‌آموزان انجام شده است که فقط به چند نمونه از آنها اشاره می‌شود:

پاکدامن ساو و (۱۳۷۹)، تأثیر آموزش راهبردهای فراشناختی را بر درک مطلب دانش‌آموزان با مشکل درک خواندن، مورد بررسی قرار داد که نتیجه نشان‌دهنده تأثیر مثبت راهبردهای فراشناختی بر درک مطلب آزمودنی‌های گروه آزمایش بود. لازم به ذکر است که در این پژوهش کودکان نارساخوان، مورد نظر هستند و تأثیر یادگیری است که صرفاً در درک مطلب ضعیف هستند. پژوهش‌های دیگر (۳۸۳) در زمینه تأثیر آموزش راهبردهای فراشناختی بر عملکرد خواندن دانش‌آموزان نارساخوان پسر در پایه‌های چهارم و پنجم ابتدایی شهر همدان انجام داده است؛ یافته‌های نشان‌دهنده است که آموزش راهبردهای فراشناختی بر عملکرد خواندن دانش‌آموزان نارساخوان، تأثیر مثبت داشته و منجر به کاهش اشکالات خواندن در آنان شده است و اما در زمینه برتری سبک اسناد دانش‌آموزان و بازآموزی اسنادی، دست‌آورد (۳۷۳) پژوهش‌های تحت عنوان بررسی سبک اسناد دانش‌آموزان با توجه به موفقیت و شکست تحصیلی و چندین بر اساس مدل درمانده‌های آموخته‌شد «انجام داده است. نمونه تحقیقی، ۱۳۴ دانش‌آموزان سال دوم راهنمایی بودند که در موفقیت دانش‌آموزان با معدل بالا) و شکست تحصیلی (شرکت‌آموزان با سابقه مردمان) بودند. محقق تلاش کرده است که سبک اسناد آنها را با پرسشنامه ثبت اسنادی کودک (ASQ) ^{۳۱} بررسی کند. فرضیه این پژوهش عمدتاً بر این است که محققان جدیداً به این نتیجه رسیدند که تغییر در روش‌های یادگیری دانش‌آموزان شکست‌خورده به سبک‌های نارساخوان منجر به موفقیت است. محمد و (۱۳۷۸) در پژوهش‌هایی که با عنوان شناخت سبک‌های اسنادی دانش‌آموزان موفق و ناموفق دوره راهنمایی شهر تهران و بازآموزی اسنادی دانش‌آموزان ناموفق «انجام داد، نتیجه گرفت که دانش‌آموزان ناموفق، شکست خود را به عوامل درونی و باثبات نسبت می‌دهند و آموزش اسنادی به این گروه از دانش‌آموزان باعث تغییر سبک‌های یادگیری و در نتیجه بهبود

عملکرد ناهنجاری آنان، به طوری خلاصه‌ای از پژوهش‌های انجام شده در زمینه اثربخشی راهبردهای فراشناختی و آموزش‌اسنی با یکدیگر همسو و نشان‌دهنده تأثیر مثبت بین‌آموزدها بر عملکرد تحصیلی و یادگیری دانش‌آموان در زمینه‌های مختلف هستند.

هدف اصلی این پژوهش، مقایسه اثربخشی دو روش آموزش‌اسنی و آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنی بر درک مطلب دانش‌آموان نارساخوان پایه چهارم ابتدایی است.

روش

جامعه، نمونه و روش نمونه‌گیری

جامعه آماری این پژوهش را هفتاد دانش‌آموان نارساخوان دختر پایه چهارم ابتدایی مدارس دولتی شهر اصفهان در سال تحصیلی ۱۳۸۵-۸۶ تشکیل داده بودند. بی‌نمونه‌گیری، روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای به کار گرفته شد؛ در مرحله نخست، از نوزده گروه آموزشی پنج‌گانه آموزش و پرورش شهر اصفهان، نهمین صورت تصادفی انتخاب و در مرحله دوم از بین مدارس ابتدایی نهمین اصفهان ۱۰ مدرسه و در هر مدرسه یک کلاس بی‌مطالعه تعیین شد؛ بی‌نمونه‌گیری مورد نظر از بین دانش‌آموان دختر پایه چهارم نهمین نهمین نفر بودند، معلمان ۵۰ دانش‌آموز مشکوک به نارساختگی، را شناسایی کرد؛ در مرحله بعد از بین ۵۰ نفر، آزمون خواندن گرفته شد. پس از اجرای آزمون، تعداد ۳۰ نفر از آنها نارسان خوان، تشخیص داده شدند و در نهایت پیش‌آزمون درک مطلب خواندن بر روی ۳۰ نفر اجرا شد که همه آنها در درک مطلب، نمونه‌پایه‌تر از حد متوسط، گرفتند و سپس به سه گروه تجزیه‌گرمی تصادفی، در سه گروه ۱۰ نفری (دو گروه آزمایش و یک گروه کنترل) قرار گرفتند.

ابزار

۱- چک‌ست نارساختگی: این چک‌ست، ابزار غربالگری است که بی‌دانش‌آموان مشکوک به نارساختگی به کار می‌رود و در یک اختلالات یادگیری سازمان آموزش و پرورش طراحی شده است. این فرم ۱۴ مورد دارد که معلم کلاس

مربوط آنها را تکمیل می‌کند و هرگاه در هر یک از فرجه‌های دانش‌آموزی مشخص از مورد علامت زده شود، آن دانش‌آموز مشکوک به نارسایی شناخته می‌شود و بدین ارزیابی دقیق‌تر به مراحل بعدی، ارجاع داده می‌شود.

۲- *فرم سنجش توانایی خواندن (آزمون خواندن)*: این فرم، مبنای است که عقوبتی (۱۳۸۳) آن را تدوین کرده و بر اساس میزان اشتباهی فرد در خواندن، نمونه‌او تعیین می‌شود که نمرات در دامنه ۰ تا ۱۰۰ قرار می‌گیرد و دانش‌آموزی که در خواندن متن، بیش از ۲۵ کلمه (۲۵ درصد) را اشتباه بخواند، نارساخوان شناخته می‌شود؛ بنابراین در این پژوهش، دانش‌آموزان، میزان اشتباهی خواندن کودکان است. متن انتخاب شده در چندین نفر از آموزگاران با سابقه و مجرب که در پایه چهارم ابتدایی تدریس داشت‌اند، مطالعه و بررسی کردند و از نظر رایج‌ترین معنایی و صدایی تعیین شد. پدیده‌های وضوح‌یابی اعتماد آزمون، به روش بازآزمایی به فاصله دو هفته (۱۳، ۰ محاسبه شد).

۳- *آزمون ترکیب مطلب خواندن*: آزمون درک مطلب مورد استفاده در این تحقیق، بخشی از آزمون‌هایی است که مهرنژاد (۱۳۷۸) تدوین کرده است؛ آزمون شامل ۳ متن کوتاه داس (هک در حدود ۱۰۰ کلمه) است که از هر متن ۴ سؤال تشخیصی استخراج شده است و در مجموع، آزمون ۱۲ سؤال در این آزمون پاسخ‌گرمی است. این آزمون در کل ۱۸ نمره و پاسخ هر سؤال ۱ نمره دارد. بدین ترتیب، آزمون‌سنجی آزمون، اعتبار آزمون از طریق اعتبار محتوی و با استفاده از نظر متخصصان، به دست آمده و وضوح‌یابی اعتماد آزمون با استفاده از روش بازآزمایی - به فاصله دو هفته - مجدداً محاسبه شده است (پاکدامن ساوجی ۱۳۷۹).

۴- *آزمون هوش کتل (فرم B)*: زمون وابسته به فرهنگ کتل، آزمون ترکیبی است که از ۴ خرده‌آزمون (آزمون فنی) تشکیل شده و سؤالات در هر خرده‌آزمون بر حسب درجه دشواری تنظیم شده است؛ بنابراین، آزمون شامل ۴۶ سؤال است که آزمون‌یابد پاسخ هر سؤال را از بین گزینه‌های موجود انتخاب کند. پاسخ صحیح به هر سؤال یک امتیاز مثبت دارد و پاسخ غلط، نمره‌می‌ندارد. وضوح‌یابی هر فرد با استفاده از جدول هنجارشده وضوح‌یابی به دست می‌آید؛ بدین ترتیب که در محور عمودی جدول، نمره آزمون‌ی و در محور عمودی سن او را درج می‌کنند و محل تلاقی این دو وضوح‌یابی و سن او را می‌توانند به دست آورند. این آزمون‌ی کودکان مدارس ابتدایی

معادل $P < 0.01$) برورد شده است (جوکار ۱۳۷۲).

(پرسشنامه و اثرات اجتماعی شناختی: پرسشنامه را محقق تنظیم کرده است و از طریق آن اطلاعاتی در مورد معدل، نمرات فارسی، املاء، انشاء، شغل والدین، تحصیلات والدین، تعداد فرزندان خانواده و وضعیت اجتماعی - اقتصادی آزمودنی‌ها کسب می‌شود.

روش اجرا

این پژوهش به روش نیمه آزمایشی با طرح پیش‌آزمودنی با گروه کنترل انجام شده است. در این پژوهش به منظور برقراری رابطه معنی‌دار، آزمودنی‌ها به طور تصادفی انتخاب و به طور تصادفی در گروه‌های آزمایش و کنترل قرار گرفتند و اثر سبب‌ها، مانند هوش تمام‌آزمودنی‌ها در هوش متوسط بودند و دیدار آن بهره‌ها ۹۶ و داه به‌دو هوشی ۸۹ تا ۱۱۴ بود، جنس (دختر)، پایه تحصیلی (چهارم ابتدایی)، سن تقریبی (بین ۹ سال و ۶ ماه تا ۱۰ سال و ۶ ماه)، زبان (فارسی) کنترل شده است. سپس در گروه‌های آزمایش به ترتیب تحت تأثیر متغیر مستقل یعنی آموزش اسنایی و آموزش راهبردی فراشناختی - اسنایی قرار گرفتند. این آموزش‌ها به مدت ۸ جلسه، دوبار در هفته به مدت ۴۵ دقیقه و به صورت گروهی داده شد. گروه کنترل در این مدت، از هیچ‌گونه آموزشی استفاده نکرد. پس از پایان جلسات آموزشی، پس‌آزمون درک مطلب برای همه آزمودنی‌های گروه‌های آزمایش و کنترل اجرا شد.

ساختار جلسات آموزشی راهبردی فراشناختی عبارت بود از: جلسه اول: آموزش تعیین اهداف خواندن؛ جلسه دوم: آموزش تمرکز توجه؛ جلسه سوم: آموزش شرحی متن و خط‌کندن؛ مطالب - جلسه چهارم: آموزش ادداشت‌برداری؛ جلسه پنجم: آموزش خلاصه‌کردن؛ جلسه ششم: آموزش سؤال‌کردن و خودپرسش؛ جلسه هفتم: آموزش راهبردی خودتنظیمی؛ جلسه هشتم: آموزش مرور مجدد متون.

ساختار جلسات آموزشی اسنایی عبارت بود از: جلسه اول و دوم: آشنایی دانش‌آموزان با مفهوم اسناد و معنی اسناد؛ جلسه سوم: اسناد درونی‌رئیدادی مثبت؛ جلسه چهارم: اسناد درونی‌رئیدادی منفی؛ جلسه پنجم: اسناد پدیداررئیدادی مثبت؛ جلسه ششم: اسناد پدیداررئیدادی منفی؛ جلسه هفتم: اسناد درونی‌رئیدادی مثبت؛ جلسه هشتم: اسناد اختصاصی‌رئیدادی منفی.

لازم به ذکر است که در گروه زده می آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی، تری از دو آموزش راهبردی فراشناختی و آموزش اسنادی به طور همزمان، به آزمودنیها داده شد.

به منظور تحلیل داده‌ها از آزمون، انحراف معیار و واریانس استفاده شد. در سطح آماره تنبلی از تحلیل کواریانس همراه با آزمون SD (روش کمترین تفاوت معنادار) استفاده شد و نرم افزار مورد استفاده SPSS بود.

یافته‌ها

برای بررسی تأثیر آموزش اسنادی و آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی بر درک مطلب دانش آموزان نارساخوان، از روش تحلیل کواریانس استفاده شد. در پیش آزمون درک مطلب خواندن، بین گروهی آزمایش و کنترل تفاوت معناداری بین میانگینها دیده نشد (جدول ۱). اما پس از آموزش اسنادی و آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی به گروهی آزمایش، در میانگین نمران پس آزمون درک مطلب دو گروه آزمایش، تفاوت دیده شد به بیانگر افزایش درک مطلب گروهی آزمایش و از نظر آماری معنادار است (جدول ۲).

جدول ۱- میانگین و انحراف معیار توانایی درک مطلب گروههای آزمایش و کنترل در پیش آزمون درک مطلب خواندن

انحراف معیار	میانگین	شاخص
		گروه
۱۰۷	۵۱۵	آموزش اسنادی
۱۰۳	۶۰۵	آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی
۱۰۵	۴۱۵	کنترل

نتایج تحلیل کواریانس تأثیر عضویت گروهی بر نمران پس آزمون درک مطلب در جدول ۳ ارائه شده است. در این تحلیل، متغیرهای پیش آزمون درک مطلب، معدل و نمره فارسی به دلیل همبستگی با پس آزمون درک مطلب کنترل شده است؛ یعنی

اثر آنها از روی نمرات پس از آزمون برداشته شد، سپس گروهها با توجه به نمرات باقی مانده مقایسه شدند.

جدول ۲- میانگین و انحراف معیار توانایی درک مطلب گروههای آزمایش و کنترل در پس آزمون درک مطلب خواندن قبل از کنترل متغیرهای مداخله‌گر

گروه	شاخص	میانگین	انحراف معیار
آموزش اسنادی		۷٫۰	۱٫۱۳
آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی		۹٫۰	۱٫۱۲
کنترل		۴٫۱۵	۱٫۱۷

فرضیه ۱: آموزش اسنادی و آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی نمرات درک مطلب را در دو گروه آزمایش آموزش اسنادی و آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی نسبت به گروه کنترل افزایش می‌دهد. چنانکه در جدول ۳ مشاهده می‌شود تفاوت بین سه گروه معنادار است ($p < 0.05$)؛ بنابراین فرضیه ۱ تایید می‌شود و زان تأثیر آن ۷۴ درصد و توان آه ی آن برابر با ۱ است.

جدول ۳- خلاصه نتایج تحلیل کواریانس مربوط به تأثیر عضویت گروهی بر نمرات پس آزمون درک مطلب

شاخص منبع	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات (واریانس)	ضریب F	معناداری	میزان تفاوت	توان آماری
پیش آزمون	۲۶۱۸۵	۱	۲۶۱۸۵	۵۴٫۶۸	۰	۰٫۹۶	۱
معدل	۰٫۱۶	۱	۰٫۱۶	۰٫۳۳	۰٫۱۵۶	۰٫۰۱	۰٫۵۴
فاری	۰٫۰۲	۱	۰٫۰۲	۰٫۰۴	۰٫۱۵۱	۰	۰٫۵۰
گروه	۳۴۰۴۲	۲	۱۷۰۷۱	۳۵٫۳۹	۰	۰٫۴۷	۱

نتیجه مقایسه‌ی زوجی بازمون LSD در جدول ۴ ارائه شده است. فرضیه ۲ - آموزش اسنادی، نمرات درک مطلب را در گروه آزمایش آموزش

اسنادی نسبت به گروه کنترل افزایش می دهد. چنانکه در جدول ۴ مشاهده می شود تفاوت بین دو گروه معنادار ($p < 0.01$) و زنان تأثیر آن ۲۷ درصد است. فرضیه فرعی ۱ - آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی نمرات درک مطلب را در گروه آزمایش آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی نسبت به گروه کنترل افزایش می دهد. چنانکه در جدول ۴ مشاهده می شود تفاوت بین دو گروه معنادار ($p < 0.01$) و زنان تأثیر آن ۷۳ درصد است.

فرضیه فرعی ۲ - آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی نمرات درک مطلب را در گروه آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی نسبت به گروه آموزش اسنادی افزایش می دهد (آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی نسبت به آموزش اسنادی تأثیر بیشتری بر درک مطلب دانش آموزان نارسا خوان داشته است). چنانکه در جدول ۴ مشاهده می شود تفاوت بین دو گروه معنادار است ($p < 0.01$).

جدول ۴- خلاصه نتایج مقایسه‌های زوجی میانگینهای پس‌آزمون درک مطلب گروههای نمونه

میزان تأثیر	معناداری	تفاوت میانگین	میانگین آموزش راهبردهای فراشناختی- اسنادی	میانگین آموزش اسنادی	مقایسه گروهها
-	۰	-۱/۶۴۳	۸/۷۱۷	۷/۰۷۴	آموزش اسنادی آموزش راهبردهای فراشناختی- اسنادی
۰/۳۷۴	۰/۰۰۱	۱/۴۱۶	-	۷/۰۷۴	آموزش اسنادی کنترل
۰/۷۳۸	۰	۳/۰۵۹	۸/۷۱۷	-	آموزش راهبردهای فراشناختی- اسنادی کنترل

بحث و نتیجه‌گیری

نتیجه تجزیه کواریانس جدول ۳ نشان داد که بین میانگین نمرات پس‌آزمون درک مطلب آزمودنی‌ها در سه گروه آموزش اسنادی، آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی و کنترل تفاوت معنادار وجود دارد؛ یعنی هر دو روش فوق در افزایش درک مطلب کودکان نارسا خوان تأثیر دارد.

نتیجه دست آمده به وضوح نشان می دهد که بین راهبردها را می توان به دانش آموزان نارساخوان آموزش داد. بنابراین نتایج با افت پیوسته و برآون ۹۸۴،

گراوسر (۱۹۸۶) و اوژا و اوژا (۱۹۹۴) م ی بر تأثیر آموزش راهبردهای فراشناختی و با نتیجه بورکووی و مکارانش (۹۸۸) و چان (۲۰۰۱)، م ی بر تأثیر آموزش راهبردهای فراشناختی - آموزش اسنادی و با نتیجه لرو و برکمان (۱۹۹۵)، به نقل از محمی (۳۷۸)، چان و ک (۲۰۰۲)، ورسترنگ (۲۰۰۴)، دیت (۱۳۷۳)، محمی (۳۷۸) م ی بر تأثیر آموزش اسنادی بر بهبود عملکرد تحصیلی گروهی مختلف دانش آموزان، همخ می دارد.

نتیجه س ی زوی تعی با آزمون LSD در جدول ۴ نشان داد که بین نمرات پسر آزمون درک مطلب آزمودنی گروه آموزش اسنادی و کنترل تفاوت معنادار وجود دارد و میزان تأثیر اسنادی آن ۳۷ درصد است؛ م ی ۳۷ درصد واریانس تفاوتی فری در نمرات م مانده ن ی از آموزش اسنادی است. نتیجه دست آمده مانگر م مطلب است که آموزش اسنادی منجر به تغییر سبک اسناد دانش آموزان می شود؛ بدین م ی که دانش آموزان شکست خود را به عدم تلاش می و عوامل م ی و ناچار سبب م دهند و در م ابندی م رسدن به موفقیت م ی تلاش م ی کنند؛ بنابراین به تومی خود اعتماد بیشتری پیدا م کنند. نتیجه س ی زوی پیرو با آزمون LSD در جدول ۴ نشان م دهد که بین نمرات پسر آزمون درک مطلب آزمودنی گروه آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی و کنترل تفاوت معنادار وجود دارد و زان تأثیر آموزش راهبردی فراشناختی - اسنادی ۷۳ درصد است؛ م ی ۷۳ درصد واریانس نمرات م مانده ن ی از آموزش راهبردی فراشناختی - اسنادی است. با توجه به نتیجه دست آمده م ی توان نتیجه گرفت که آموزش راهبردی فراشناختی - اسنادی منجر به افزایش آگاهی دانش آموزان از راهبردی مؤثر در افزایش درک مطلب م شود و همچن م باعث م شود تا دانش آموزان عملکرد م ف خود را از عدم توانی م به عدم استفاده از راهبردهای فراشناختی م نسبت دهند. نتیجه س ی زوی تعی با آزمون LSD در جدول ۴ نشان داد که بین نمرات پسر آزمون درک مطلب آزمودنی گروه آموزش اسنادی و آموزش راهبردهای فراشناختی - اسنادی تفاوت معنادار وجود دارد (۰۰۱ < p). نتیجه فوق نشان م دهد که آموزش راهبردی فراشناختی - اسنادی در مقایسه با آموزش اسنادی، بر درک مطلب دانش آموزان نارساخوان، تأثیر م ی دارد.

به طور خلاصه نتایج دست آمده در این پژوهش نقش مهمی را که نظریه یادگیری به آموزش اسنادی و راهبردی فراشناختی استناد می‌دهند، مورد حمایت قرار می‌دهد؛ آموزش روشها و فنون خواندن از قبیل مرور سطحی، اداداشت برداری، خط‌کشی، درک مطالب، خلاصه کردن، منجر به افزایش دانش و کنترل فراشناختی دانش‌آموان به هنگام خواندن می‌شود. تحول مهارت‌های فراشناختی باعث می‌شود که افراد پیشرفت و موفقیت در یادگیری را به خودشان نسبت دهند و آن را ناشی از تلاش و آگاهی خود بدانند و در نتیجه اعتماد به نفس و اطمینان به خود در آنان افزایش یابد. در موقعیت آزمایشی، دانش فراشناختی دانش‌آموان افزایش می‌یابد و دانش‌آموان یاد می‌گیرند که چگونه فعالیت خواندن خود را برنامه‌ریزی، نظارت و تنظیم کنند. به این ترتیب یک خواننده خوب از منظور و هدف خواندن آگاه می‌شود و سرعت و روش خواندن خود را هماهنگ و متناسب با مواد خواندنی تغییر می‌دهد و انعطاف‌پذیری دارد. آموزش راهبردهای فراشناختی دانش‌آموان را از خوانندگی منفعل، به صورت خوانندگی فعال در می‌آورد که در تعامل فعال با متن قرار می‌گیرند و در نتیجه استفاده از راهبردها به هنگام خواندن، درک مطلب آنان بهبود می‌یابد (رید ۲۰۰۳). با توجه به نتایج پژوهش‌های شنبه‌ای می‌شود که اولاً اثربخشی آموزش راهبردهای فراشناختی و اسنادی بر درک مطلب گروه‌های مختلف دانش‌آموان در سطوح دبلی و کلاسی متفاوت و دیگر نقاط کشور، بررسی شود؛ ثانیاً، بررسی دقیق‌تر عملکرد همه آزمودنی‌ها، با طرح مطالعه‌ای تک‌آزمونی^۳، عملکرد فرد فرد آزمودنی‌ها، مورد توجه قرار گیرد؛ ثالثاً، بررسی دقیق اثر آموزش راهبردی فراشناختی، هر یک از راهبردها و فنون، به طور مجزا در مطالعه جداگانه، بررسی شود؛ رابعاً چندین پژوهش‌های سراسری گروهی با ناتیویتی یادگیری از صورت فردی و نه تیمی، نکه ساخت و هنجاری‌های آزمون درک مطلب، گروهی و فردی مختلف انجام پذیرد.

عدم دسترسی به یک ابزار هنجاری شده می‌تواند در زمینه خواندن و درک مطلب خواندن عدم همگونی بری از آزمودنی‌ها، به عنوان مثال، جای نگرفتن برنامه آموزشی و عدم انجام به موقع تکالیف، می‌تواند نبودن تعداد جلسات آموزش راهبردی فراشناختی - اسنادی به علت محدودیت زمان، از جمله محدودیتهایی بود که در اجرای این پژوهش وجود داشت.

یادداشتها

1) learning disorders	2) Wallace & Laughlin
3) Richardson	4) dyslexia
5) Kaplan & Sadock	6) Lerner
7) Banich	8) Nevide
9) Kamhi	10) Dockrell & Macshaine
11) Myers & Paris	12) word analysis
13) comprehension	14) Malone & Mastropieri
15) metacognition	16) Flavell
17) metacognitive strategies	18) planning
19) monitoring	20) regulating
21) Baker	22) Palinscar & Brown
23) Graves	24) O'shea & O'shea
25) attributional training	26) Cole & Chan
27) casual	28) Weiner
29) Brokowski	30) Anderson
31) child attributional style questionnaire	32) Miller & Brickman
33) single - subject	

منابع

- احمدی، حدیث (۱۳۷۳). بررسی اسنادی در دانشجو، دختر و پسر مرکز تربیت معلم مشهد. پان نامه کارشنا، ارشد چاپ نشده. دانشکده روان‌شناختی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران.
- پاکدامن ساوی، آذر (۱۳۷۹). تأثیر آموزش، هبردهای فراشناختی بر درک مطلب دانش‌آموزان با مشکل درک خواندن. پان نامه کارشنا، ارشد چاپ نشده، دانشکده روان‌شناختی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران.
- جوکار، بهرام (۱۳۷۲). هنجارهای مدرسه‌ای ناپسته به فرهنگ کتب‌های کودکان مدارس ابتدایی شهرشیراز. پان نامه کارشنا، ارشد چاپ نشده، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه شیراز.
- داکترال، سیمین (۱۳۷۶). ردک‌های شناختی به مشکلات یادگیری کودکان، ترجمه عبدالجواد احدی و محمود اسدی تهران: انتشارات رشد.
- درف، اکبر (۱۳۸۰). روانشناختی پرورشی تهران: انتشارات آگاه.
- شعری نژاد، اکبر (۱۳۸۰). نگارنده روانشناختی آموختن، روانشناختی تغییر رفتار، تهران: نشر بخش.
- فلاول، جان، ایچ (۱۳۷۷). رشد شناختی. ترجمه فرهاد ماهر. تهران: انتشارات رشد.
- کاپلان، هرالد سادوک، بی.ا. (۱۳۸۲). خلاصه روانپزشکی علوم رفتاری - روانپزشکی (جلد سوم). ترجمه حسن رفیعی و خسرو سبحانیان. تهران: انتشارات ارجمند.

کله، تتر: چان، ورنه (۱۳۷۲). روش و راهبردها در ترم و تربیت کودکان استثنایی. ترجمه فرهاد ماهر. تهران: نشر قومس.

منه، د. د. محمد (۱۳۷۶). برررسی تأثیر آموزش راهبردهای فراشناختی بر خواندن، درک مطلب و سرعت ادای دانش‌آموزان کلاس اول دبستان. دخترانه شهرستان فردوس. پایان‌نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی.

محمدی، بهار (۱۳۷۸). شناخت سبک‌های اسنادی دانش‌آموزان دختر موفق و ناموفق دوره هفتم پسرانه شهر تهران و بازآموزی اسنادی دانش‌آموزان دختر ناموفق. پایان‌نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی.

مهرنژاد هدهد (۱۳۷۸). برررسی ارتباط و نقش فراشناخت در درک مطلب خواندن دانش‌آموزان دختر پایه پنجم ابتدایی و سوم راهنمایی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران.

والاس، سیمک لافون، سیمکی (۱۳۷۶). ناتوانی ادای مفاهیم و اثرها. ترجمه محمدتقی منیر طوسی. مشهد: آستان قدس رضوی.

دبیت‌الدین، د. د. محمد (۱۳۷۳). برررسی سبک اسناد دانش‌آموزان با توجه به موفقیت و شکست تحصیلی و جنبه‌های براساس اسناد درمانی آموخته شده. پایان‌نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تربیت معلم.

عقیقه، ابوالقاسم (۱۳۸۳). تأثیر آموزش راهبردهای فراشناختی بر بهبود عملکرد خواندن دانش‌آموزان نارساخوان پسر پایه چهارم و پنجم ابتدایی شهر همدان، رساله دکتری چاپ نشده، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی.

- Banich, M.T. (1997). *Neuropsychology, The neural Bases of Mental Function*. New York: Houghton Mifflin.
- Barber, P.J. (1998). *Applied Cognitive Psychology*. London: Routledge.
- Chan, L.K.S. (2001). Combined strategy and attributional training for seventh grade average and poor readers. *Journal of Research in Reading*. 19,111-127.
- Chapin, M., & Dyke, D.G. (2002). Persistence in Children's reading behavior as a function of length and attribution retraining. *Journal of Abnormal Psychology*. 85,511-515.
- Dembo, M.H. (1994). *Applying Educational Psychology* (5th ed.). New York: Longman.
- Forsterling, F. (2004). Attributional Retraining. *Journal of Educational Psychology*. 41,82-262.
- Harvey, J.H., & Weary, G. (1988). Current issues in attribution theory and research. *Annual Reviews Psychology*. 34, 427- 459.

- Kamhi, E.A. (1992). *How to Increase Reading Ability*, 6th ed. New York: Mckay.
- Kelly, B. (2002). Dyslexia/Reading difficulty: Reassessing the evidence for a developmental model. *Educational Research*. 40, 3-13.
- Kinnunen, R., & Vauras, M. (1995). Comprehension and the level of comprehension in high-and low achieving primary school children's reading. *Learning and Instruction*. 5, 143-165.
- Klein, M.L. (1991). *Teaching Reading in the Elementary Grades*. Needham Heights, MA: Allyn and Bacon.
- Koppenhaver, D.A., & Erickson, K.A. (1999). Constructing meaning via reciprocal teaching. *Reading Research and Instruction*, 38, 169-180.
- Krayenood, C.V., & Elkins, J. (1998). *Learning Difficulties Educating Children with Special Needs*. New York: Prentice Hall.
- Lerner, J. (1997). *Learning Disabilities*. New York: Houghton Mifflin.
- Matson, B. (1998). *An Attributional Theory of Emotion and Motivation*. New York: Springer-Verlag.
- Meloth, M.S. (1990). Changing in poor reader's knowledge of cognition and the association of knowledge of cognition with regulation of cognition and reading comprehension. *Journal of Educational Psychology*. 82, 792-798.
- Morgan, A., & Wilcox, B.R. (2000). Effect of difficulty levels on second-grade delayed readers. *The Journal of Educational Research*. 94, 113-119.
- Myers, M. & Paris, S.C. (1978). Children's metacognition knowledge about reading. *Journal of Educational Psychology*, 7, 680-690.
- Nevide, J.S. (1997). *Abnormal Psychology, in a Changing World*. New Jersey: Prentice Hall.
- Reid, G. (2003). *Metacognitive Strategy Instruction, Exceptional Children*, 53, 118-124.
- Stevens, R.J., & Slavin, R.E. (1991). The effect of cooperative learning and direct instruction in reading comprehension strategies on main idea identification. *Journal of Educational Psychology*. 83, 8-16.
- Taylor, B.M., & Frye, B.J. (1992). Comprehension strategy instruction in the intermediate grades. *Reading Research and Instruction*. 32, 39-48.
- Woolfolk, A.E. (2001). *Educational Psychology*, 5th ed. USA: Allyn and Bacon.